

Mahjas weefis.

Ernst Plates, Mahjas weefa ihpaſchneeks un apgahdataijs.

Mahjas weefis iſnakt ween reiſ pa nedetu.

Makfa ar preefuhthichānu par paſti:

par gadu 1 rub. 60 lap.
" puſgadu 85 "

Makfa bej preefuhthichānas Rīgā:

par gadu 1 rub. — lap.
" puſgadu 55 "
" 3 mehneſchi 30 "

Mahj. w. teel iſdohſt feſt-deenaſm no p. 10 ſahloht.

Makfa par ſtudinaſchānu:

par weenas fleijas ſmalto rakſtu (Petit)-rindu, jeb to weetu, ſo taſda rinda eeneem, makfa 10 lap.

Redakcija un ekſpedicija Rīgā,

Ernst Plates hiſchu- un grahmatu- druktatavā pee Behtera baſnizās.

N°. 2.

Seſtdeenā 13. Janwari.

1879.

Rahditājs.

Saunatahs ſinas. Telegrafa ſinas. Eſchſemes ſinas. No Rīgas: omnibuſi. No Wailes: pajubis puifis. No Beſim: lohſchāna. No Wiſſemes puſes: ſpohloſchāna. Nejauti no itumi. No Wilandes: ſemlohpibas beedriba. No Schujas: nedarbs. No Kaſanes: Tattara nemeeri. Ahrſemes ſinas. No Bahzijas, no Anglijas, no Spanijas, no Serbijas, no Turzijas. Kur iſhtais gahdums? Kā trihs ſchidi tikufchi no nahwes iſglahbti. Sebrga un mehri. Kaza notikumi. Sihki notikumi iſ Rīgas u. t. pr. Peelikumā: No nabadiſbas — laime un preeka. Diwlahrtiga lauliba. Braudi un ſeedi.

Jaanatahs ſinas.

No Rīgas. Pirmdeenu tai 15tā Janwari pilſchelas weeneeki noturehs ahrlahrtigu ſapulzi. Kā „Rig. Itg.“ ſino, tad ſtarp ſitahm leetahm pehz deenas ſahrtibas nahſt apſpreeſchānā pahwaldibas dariſchānu nodohſchāna jaunās pilſchelas pahwaldibas lohjekteem; tad ari pilſchetas galwa liſchchoht preeſchā preeſchlikumu, waj newaijadsetu eetaiſiht pagaidu ſlimnizi preeſch karſona (tiſufa) ſlimneekem.

No Peterburgas. Rihneefchu fuhtni, pahr tureem jaw ſawā laikā ſinojam, tika pirmdeenu Seemas pili ſanemti. Rihneefchu fuhtni rakſtu, las no tulka tika pahrtulkohts, pafneedſa un ſchini rakſtā bija ſajihſt, ka Rihnas keiſars Leelo Kreewijas Keiſaru wiſu gohbigaki ſweizinajoht. Tad teel norahdihts uſ to draudſibu, las wairak nefa 200 gadu ſtarp Kreewiju un Rihnu paſtahwoht. Rihnas waldneeks fuhtoht ſawu weeneeku, lai tas daſchus nolihgumus ſtarp Kreewiju un Rihnu ar Kreewijas waldibu nolihgſtoht. — Rihneefchu fuhtni tai namā, kur wini nometuſchees, ir iſlahruſchi Rihnas walfis karohgu. Uſ karohgu ir uſbildehts leels puhkis, las ſauli grib ſakert.

No Iſchernaigowas. Kā no tureenas teel ſinohts, tad Krowelwezas aprinki ſtarp ſemneekem iſzehluſehs lihpija ſehrga, ar tureu jaw ſahdi 50 zilweki nomiruſchi. Slimneeki ari uſpampſtoht un tā tad daſchi dohma, waj ſchi ſehrga ne-efoht lahds mehri. Turpmakās ſinas iſrahdihs, waj ſchi ſehrga lihdsinajahs mehrim jeb ne.

No Romas. Kā lahda tureenas awiſe ſino, tad pahweſts Leons XIII. ſahſt taupiht, ſawas pils iſdohſchānas pamati- nodams. Pee pahweſta waldibas peeder daſchi augſti amata wihri, las leelas lohnes dabuhn, bet las iſhti nefa nedara. Jow nelaiķa pahweſts Pius to ſinaja un kad winam teiza, lai winſch minetoht amata wihruſ atlaichoht, tad winſch iſbildeja, la tee pa leelakai dala efoht ſamilijas tehwi un winſch tohs negriboht par daudj ar darbu apgruhtinaht.

Taiſnibu ſakoht Pius negribeja ar wineem ſareebtees, tohs no deenasta atlaifdams; turkſah ari Pius wairak naudu eenehma nefa tagadejs pahweſts un tā tad winam weeglafi nahjahs leelahs lohnes makſah. Tagad tahs leetas pawifam zitadaſ. Leons XIII. uſ tam lukho, ka katrs ſawu peenah- kumu iſdara un ka pahweſta waldibas nauda neteek welti iſ- gahfinata.

No Buſareſtes teel ſinohts, ka walodas efoht iſpaudu- ſchahs, ka Tultſchā efoht trihs Rumeneefchu wirſneeki un weens unteroſizeeris no Bulgareem nokanti.

No Konſtantinopeles. Kā laſtajeem atminams, tad Su- leimans-ſaſcha tika noteefahſt, ka wairak gadu ſetumā ja- ſehd. Schis ſpreedums no ſultana naw apſtiſprinahts un tagad nodohts preeſch pahrluhloſchānas un tā tad laikam Suleimans tiks atſwabinahts.

No Afganiflanes. Tagad iſrahdijees, ka emirs Schir Ali naw wis no Kabulas iſbehdſis, bet aiſgahjis ſawada eemeſla deht ur diſjumā nahſchchoht uſ Kabulu atpakaſ.

No Jaun-Kaledonijas. Kā laſtajeem ſinams, tad Jaun- Kaledonija atrohnahs Auſtralias rihta puſe un Anglija uſ tu- reenu (Jaun-Kaledonijas ſalahm) aiſſuhta ſawus leelohts no- ſeedsneekus. Preeſch lahda laika tur bija iſzehluſchees nemeeri un jaw ſinas bija atnahluſchās, ka nemeeri apſpeesti; bet pehz jaunakahm ſinahm ſpreeſchoht jaſaka, ka nemeeri naw wis apſpeesti, jo preeſch ihſa laika nemeerneeki (tureenas ſalu eedſihwotaji) uſbrukufchi 11 balteem (Eiropreeſcheem), las ſchau- jamas leetas weda. Nemeerneeki ſchohs 11 baltohs nolah- wufchi, winu lihkus ſakapajuſchi un iſwahrijufchi un tad kurwjos ſalikufchi. Nemeerneeku rohtās nahja lahdas 2000 ſlintu patronas, ſo nolantees baltee bija wedufchi.

Telegrafa ſinas.

No Peterburgas. Rihta-Sibirijas general-gubernators ſino, ka damſtugis „Wega“, las preeſch ſeemelu iſwehtſchā- nas bija iſfuhtihſt, efoht ledū eſpruzis. Teefahm dohta ta pawehle, lai luga laudis un matroſchus iſglahbjoht.

No Romas tai 10. Janwari. Senata ſapulze Depretis iſſkaidroja, ka waldiba Italias fuhtnim Konſtantinopelē uſde- wuſe, lai winſch Turzijas waldibu paſlubinatu, uſnemtahs pahrgrohſſchānas Rumelijā iſdariht. Tizibas brihwiba efoht las nolihgums, pehz kura teekoht Serbijas un Rumenijas pa- ſrahwibā aiſſihtā.

Geshjemes sinas.

No Rigas. Widjemes muischneeku wegalais barons Nolsens tai Stā Janwari nomira. Wiascha bija dsimis 1815. gadā un peh; beigtas mahjibas studeerajis Lehrpatā un Berlinē teefas, sinaschanas. Wiasch daschadēs swarigōs amats srahbdajis un tila fawas augstas gudribas dehl augsti zeenihis.

— **No Stā Janwara** fahloht brauz starp Rigu un Ahgelskalnu pa Daugawu tā nosaultee omnibus, kas braufchanu no pulksten 7 rihtā fahl un pulksten 1/29 walarā beids. Omnibus brauz tshetereis stundā no Rigas us Ahgelskalnu un tshetereis attal atpakaļ no Ahgelskalna us Rigu. Tahdā omnibusā war eefshtees 12 zilweki. Bar braufchanu jamaksa 5. kap., behni un floblas-behni maksa 3 kap. Pateiziba ja-issala omnibusā ihpafschneekam, kas fcho derigu eerikti eetaifjīs.

No Balles. Swehtku fwehtdeenas walarā pasuda schejeenas Kruhmina fainneekam puifis, kas fawai mahtei par maifes deweju buhdams bija no lohsehmi tizis atfwabinahis. Saimneeks fwehtdeenu pajehlees ne-atrohd puifi mahjās, dohma, ka tas warbuht us trohdsinu aishajis, tur eedsehrees; leel kahdam puifcham turp eet un atweht wīnu mahjās, bet tas wīnu tur ne-atrohd, til dabuhn no trohdsineela dsirdeht, ka tur gan bijis, bet tuhlt attal tairfjees us mahjahm eet un aishajis. Kad puifis ar tahdu sinu mahjās pahrnahja, tad fainneeks lika puifi us wifahm pusehm melleht, bet newareja wīnu atraht, puifis ir pasudis un paleel pasudis; fainneeks brihnahs, tur wīnsch waretu buht aishajis, jo to paschu walaru preefch tam esohht fainneekam luhdsis us swehtkeem us Wiganteschu zeemu braukt. Tai gan laiks peenahl, ka puifcham us zeemu braukt wajjadsetu, bet puifis wehl atweenu ne-atrohdahs mahjās. Walarā eet fainneeks sirgus apraudsibt un atrohd pasudufcho puifi, ka weena laidera stuhri turp un fawu garu jaw islaidis. Tuhlt fainneeks to darija waldbai sinamu. — Kā man leelahs, tad puifis laikam eedsehrees mahjās pahrnahjis, gribejis us laidera kahpt, (jo turpat bijuschas trepes, kuras us laidera eet) feenā paguleht, isflibdejis un tā kritis, ka us weetas few nogalinajees, laut gan nelahdas shmes nebija redsamās. S—ds.

No Zehsim. Dhtrā seemas fwehtku deenā, tai 26tā Dejemberi 1878tā gadā mehš peeturejam, es un W. mahjās gruntneeks B. S. pee Rauna krohga. Tur tila mums teikts, ka tikschoht weenas armonikas, kuras trohdsineela puifcham peederoht, islohsetas. Ari es litu par 5 kapeiki few lohst Aš 2 eerakstihht, bet wehlah gauschi noscheloju, ka nebiju eewehrojis, ka lohschu liste nebija nedš no brugu teefas, nedš pagasta waldischanas apstiprinata. Pee islohseschanas gan nekahdi strihdi ne-isjehlahs un es us fawu nemto numuru armonikas winneju.

Es isdewu pagehretu dserschanu un eedewu armonikas fawam beedram, minetam B. S. Tas isgahja ahtrā. Kamehr es wehl fawu zigaru aiskuhpinaju, wīnam uskritufchi us leelzeta kahdi wihri un tahs armonikas ar waru atnehmufchi, bes tam wehl kahds begohdigs zilwels pahrgreesis ar nafi, laikam par kahdu atreefchanu, wīng gluschi jauna meln-ahdas kamanu deki. Atpakaļ brauzohht es apjautajohs ar trohdsineeku, waj naw manijis, tur manas armonikas palufschas, tas fajija, ka . . . a mahjās fainneeks B. esohht tahs armonikas us mahju lihds panehmis, teikdams, ka no manis

atpirjis. Tahdā wihse nu man fawas armonikas ar polizejas palihdsibu rohlā jamelle.

Buhtu wehlejams, ka zeenijamas pagasta waldischanas us to luhlotu, ka tahdu leetu islohseschana, kuru wehrtiba, tā ka pee schis armonikas, astoni rubli un pahral sneedsahs, netiltu bes polizejas atwehleschanas un pahrraudsichanas palauta, it ihpafchi fwehtku deenās nē. C. Weidenbaum.

No Widjemes puses. B . . . muischinā isgahjufcho nedelu notizis pawifam ehmohts atgadujums. Tas bijis tā: Bijuschais muischinās rentneeks bija aishajis un drihs peh; tam fahjis muischinā spohloht. Spohlofchana parahdijufchus us schahdu wihsi: netahku no flurstena apafsch grihdas dsirdejufchi fwefchadu trohlsni: brihscham dsirdeja sten:chanu un waideschanu, brihscham it flaidrus wahrdus isfakam, lai glahboht. Wihse tā islikahs, it ka kahds zilwels apafsch grihdas atrafshs, kas tur waid un runa. Drihs starp laudim walodas ispaudahs, ka B . . . muischinā welns nemetees, kas tur spohlojoht. Laudis fahla bareem nahkt, lai waretu paschi ar fawahm ausim spohlofchanu dsirdeht. Kad nu spohlofchanahs nemitejahs, tad to darija teefahm sinamu. Augsti teefas-kungi atbrauja un fahla to leetu ismelleht. Grihda pee flurstena tila usplehsta, bet apafsch grihdas nēla ne-atraba. Kahds no lungeem eelahpa israktā bedrē, gribedams tuwaki apflakitees, it peepeschu is semes atflan tee wahrdi: „glahbjat, glahbjat!“ tā ka lungs pahrsiegtis no bedres islehzja. Ismelle bedri, bet nēla ne-atrohd. No kureenas ta balš nahkufe, newareja isfinahht. Tē us reis klahht buhdamais flurstenu flaukis bija pamanijis, ka balš it ka no flurstenā nahdama semē atflanejufe. Ueet us behnīnu, bet ari tur eefahlumā nēla ne-atrohd, bet kad kreetni fahla melleht, tad diwi meitenes feenā atrada. Nu bija spohkti rohlā un ta leeta tā isflaidrojahs. Wezais rentneeks bija flursteni eetaifjīs masu zaurumīnu, zaur kuru runajohht balš zaur flursteni nogahja leija un apafsch grihdas atflaneja. Meitenes us behnīnu buhdamas zaur mineto zaurumu flursteni runajufchahs un tā tad spohlofchanahs zehlufehš. Kad kahds us behnīna usnahjis, tad meitenes feenā paglabajufchahs. Wainigee tila janemti zeeti un nahks teefas ismelleschanā. Bes strahpes, tā prohtams, fchee spohku meistari jaw nepalike.

Nejanti notikumi no Augsch-Kurjemes. Valdees Deewam! Jaunu gadu esam fahemufchi un ari tai eegahjufchi, bet neweens nesinam pateikt, ko jaunais gads mums atnesihš, waj nu preekus jeb ari behdas, tad tomehht waram drohscht to fajihht, par kahdu tu jaunu gadu darisi, tohdš wīnsch ari tew buhs. Buhs tu pats labs un deewbihjigs zilwels, kas peh; tairnibas dsihfees, gribedams Deewa haujchtus peepildihht, tad ari jaunais gads tew rahdifees mihsch un peenehmigs gads, kas tew fwehtibu atnesihš. Bet ja tu welna spehla launus darbus strahdasi, kahdu tauschu pee mums jaw deemschehl truhlums naw, tad sini, ka jaunais gads tew buhs bahrgs sohgis, kas tew til pohstu un nelaimi ween atnesihš. Tadeht neprasi, kahds jaunais gads buhs, bet prasi papreefchu to, ka tu nahlamā gadā gribi dsihwoht, waj gohdigi jeb negohdigi?

Tai 16tā Dejemberi jeb treschās atwentes feshdeenas nakti, Stabes Muhrneela mahjās fainneekam J. Gruntspenkam lika diwi sirgi no stāta ar wifahm brauzamahm leetahm nosagti. Sagti ir til drohschi nakti fawu darbu strahdajufchi, ka llehti uslaudami, wehl diwus flapijus atmuhskedami no teem isch-

muschi neween fainneeka tehwa, bet ari brahla drehbes, un tad maifu, kas ar rudseem biis peebehts, isbehruschi us grihdas, tai laikam drehbes eebahdami panehmuschli libds un tad, la rahdabs, us Zehkabsstates pusi pa leelzetu aibraufuschli prshjam. Tif par sismi pret August-muischu us fleedehm atrada pussubeli brandwihna, kas behgdameem sagteem bij iskritusi. Libds schim wehl naw isdeweess sagteem pehdas jadscht. — Ohtrds seemas fwehtkds kahds besdeewigs zilwels ir tihschâ prahâ, laikam no eenaidibas waras dschts, Sezen Brabwer mahjas fainneekam, Kalwizli lungam, pee wina wehja dsirnawohm ugani peelidams tahs nodedsinajis. Bij stipras un skaisas pehz Dlandeeschu wihses buhwetas dsirnawas, bet zaur to stipru rihta wehju, kas tai deenâ woren puhâ, uguns nebij sawaldama un tâ tad schihs dsirnawas ir palifuschas par pelnu laudsi. Sinams, schâde ir woren leela! — Zits blehdis atkal peeminetds fwehtkds uskaphis basnigas tohrni, no kureenas tad nehwees basniju apgahnit. Es gribetu scho joutaschanu preelischâ zelt, la gan schahdi darbi faskan ar Deewu bauflibu un Kristus ewangeliumu? — Tad wehl schahs puses jaunelli, pa tumfchahm naktim aplahrt wasadamees nehja pee fewim peelahdetus rewolverus, ar to tad meerigeem zeta-laudim usbruhl tohs isbaidedami. It ihpafchi tahdi negehti wisu wairal atrohdabs J. un E. walsis. Tâ par peemehru kahds krohdfineeks tumfchâ nakti ir brauzis zaur J... muischas Kaleja birsi, fur tam 4 pufchi ir us zeta preelischâ aistahjuschees un weens firgam pee galwas nendams to aprurejis. Kad krohdfineeks prafjis, lo schee grihoht un kas tahdi esohht, tad laikam krohdfineeku no baljs pasinuschli un atlaiduschli wata, bet tuhdat weenu schahweenu firga preelischâ isschahwuschli, un tihlihd krohdfineeks biis kahdus 15 sohtus us preelischu pabrauzis, tad ohtris schahweens tam atkal pahre galwu pahrschrehjis. Nabaga krohdfineeze, kas wihram blakam sehdejust, esohht no teem dimi schahweeneem tâ fahihjures, la ilgu laiku ir flima bijusi. — Tad apafsch E. walses kahds dreimanis peerehmis kahdu nabagu sehnu pee fewim mahjibâ us 5 gadi. Sehns 3 gadi no weetas mahjijees dreimana amatu, un wasarâ ari zitus nohtes darbus palihdsesis strahdaht, lo laikam sehna mahte buhs par launu nehmufo. Zetortâ gadâ dreimanis sehnu ir wisu seemu skohlâ juhijis, to us eefwehtischanu fataisidams, un kad eefwehtischanas deena ir klahht bijusi, tad meistars sawam audselnam dahwinajis jaunu apgehrbu pehz Wahju wihses no galwas libds kahjahm. Bet nu redseem, kahdi johli sehna gohda deenâ noteek. Audselna mahte jaw to wataru preelisch eefwehtischanas abrauz pee E. skohlota ja un paleel tur par nakti, gribedama rihtâ agri ar sawu dehliu fatiltees bes meistera sinas, tas winai ari it labi isdohdabs, jo tai leelâ lauschu barâ winas neweens lahga ne-eewehro. S. mahjitajs jaunellus pee eefwehtischanas fataisidams, teem tura dedfigu runu preelischâ un norahda beidschht pehz zetorta bauschla, kahds labums teem sawâ muhschâ us winu pehdahm palat eed, ja pehz tahm mahjibahm dsihwohs, lo mahjibâ un schâ basnizâ ir dsirdejusti. Sehns gan tohs wahrdus dsird, bet tee pee wina firds nekerahs wis, winam isleelahs tâ, la wifa pamahjidama runa tam pa weenu ausi ir eefschâ un pa ohtru atkal ahra. Wina galwâ grohsahs zitas dohmas un wina kahjas deg us obglehm. Winsch ar leelahm mohlahm tikai gaida, laut nu Deewa kalposchana buhtu beigta un weenumehr uffkata leelahs basnigas durwis. Meistars basnizâ

buhdams, nemas newar fabraht, kadeht jaunellis ir tif nemeerigs un kadeht tas us durwim skatahs, bet to winsch tikai tad fajuht, tad no basnigas iset un pehz audselna fahl mehleht, tad tif dabuhn sinahht, la audselnis ar wisu mahti jaw fen esohht nobehdhis us Leischu pusi un ne mahjitajam ne ari sawam maifes tehnam jeb meistaram ir ar Deewu naw teizis. — Luhl, kahdi ir schi laika jaunelli! Sinams, no wisseem jaunelleem es schâ nerunaju, atrohdabs ari daschi kweeschli starp niknu jahli, bet netrubst ari tahdu wezaku, kas saweem behrneem ir tikai par pohstu un ne par fwehtibu, la schi peeminefa mahte. — War gan ar pateefibu faziht, la netiziba un dserschanas pohis, muhsu laikds la upe, kas par malu eet pahri, ir appluhdinajuse muhsu tehwiu daschâs weetas. Un tas pohis, lo dserschana pabara, ir redsams il deenas pee wezeem un jauneem. Tagad wairs gohdigi laudis nedrihst krohgam garam pa-eet, jo wisu wairal jauni laudis, tahdus ar lamaschanu un palat-swilposchenu mehds pawadiht gar krohgeem, kas ar schee newell weenu juhgu. Dschraji un plihneeki nenahls Deewa walsiba. Ujelsimees no meega, glahbsim paschi fewi un sawus behrnus. Sbrg.

Ro Wilandes. Kâ Igauu awise „Sakala“ sino, tad tureenâ semtohpju beedriba few nowirufse 2 puhra-weetas semes. Us scho grunts-gabalu beedriba few usbuhweschohht beedribas namu ar wifahm wajjadfigahm ruhmehm, lai ari winas lauzineeku beedreem netrubhtu weetas preelisch sapulgeschanahs. To wajjadfigo naudu sawahlschohht preelisch beedribas nama buhweschanas zaur alzijohm. Daschi jaw esohht alzijas nehmufo, tâ la warohht zereht, la wajjadfigo naudas sumu sadabuschoht. Beigas wehl japeemin, la schi beedriba nodohmajuse certahst krahshanas un keeneschanas-lahdi.

Ro Schujas (Wladimiras gubernija). Kâ „Golojs“ sino, tad pa seemas fwehtkeem Sakladnajas zeema schenki notilahs tahds atgadijums. Stipri peedsehrees semneeks Samoresows eenahht minelâ schenki. Tur winsch weenu schahst isdser un tad patriht gar semi. Krohdfineeks it labi atminedamees, la Samoresows daschreis tahdu siiki isdarihjis, gar semi kridams, lai nebuhtu tehrihch jamalka, lo atminedamees krohdfineeks fohlija pusschhpa brandwihna tam, kas palrituscham Samoresowam kreetnu „mahjibu“ dohtu. Tschetri schenki buhdami semneeki peeteizahs, la krohdfineeka wehleschanahs grihoht ispildihht. Wini peedsehersch Scho Samoresowu iswilla fehts widu un schla wina breesmigi pehrt. Gefahkumâ Samoresows stipri eel Leedsahs, tad palika klusu. Winsch bija sawu garu islaidis. Tee tschetri pehrejir ir teefas preelischâ faukti, fur sawu pelnito sohdu dabuhs. Aisbildinatees wini ne us kahdu wihsi newar, jo wini ir to skaidrâ prahâ darjuschht.

Ro Kasanes. Preelisch kahda laika sinojam, la kahds tureenâ preesteris ne-apdohmigi johkhdamees tohs wahrdus is-teizis, la wisi Tartari tikschohht kristiti. Tartari schohs wahrdus dsirdejusti un par pateefibu turedami fazehlfuschees us nemeereem. Tagad waram wehl schahdas sinas pasneegt. Kahdâ Samaras Tartoru zeemâ kahds pulks nemeerigu Tartoru usbrula pagasta wezalam, kas ar sawu skrihweti, weenu schandarmu un teefas-wihru bija nogahjis, nemeerneelus ap-meerinahht. Tartari no wina pagehrejuschli, lai wineem tohs krusus atdohdohht, kas pagasta wezalam esohht peejustiti preelisch Tartoru kristischanas. Kad nu wezalais fazija, la winam nelahdu krusu ne-esohht, tad Tartari winam usbrula, nostia wina, schandarmu un teefas-wihru, tikai skrihwetim isdewahs

pehgoht isglahtees. Lai scho leetu waretu ismelleht, tad profurores ar ismellefchanas teefas-kungu, no saldatu pulka bawaditi, us minetu zeemu aisdewufchees.

Ahrjemes sinas.

No Bahzijas. Daschu reisi jaw no Bahzijas un Romas sinodami peeminejam, la tagadeja pahwesta waldbiba rauga ar Bahzijas waldbibu tijibas leetas isliht. Tagad pahr scho leetu kahda Bahzijas awise raksta ta: Pehz tahm sinahm, las lihds schim laudis nahkufchas, teefcham pee tahs pahrliezinafchanahs janahl, la tagadejs pahwests Leons XIII. pateesi pehz tam dsenahs, lai basnizas leeta ar Bahziju nahktu pee meera. Pahwests Leons, sawas waldbifchanas eefahkuma jaw tahs dohmas issazijis, la wiafch ar tahm waldbahm, kuzahm ir katofu pawalstneeki, griboht meeru uftureht, ihpafchi ar Bahziju. Ka prohtams, tad tahdas meera dohmas tilai ar labpatifchanu tila no waldbibu pufes usnemas, ihpafchi Bahzija schahdu pahwesta meerigu nodohmu ar preeku apfweizinaja, lai gan daschadi schkehrschti meerigai islihtfchanai rahdijahs preti stahtees. Tas pirmais, jo eewehrojama is fohlis, lo pahwesta waldbiba fpehrufe, lai ar laizigahm waldbahm islihtu, ir tas, la pahwests sawa raksta pee katofu garidsneekem issazijis, lai tee ruhpejahs, la sozialdemokratu taunee zenteeni tiklu sawalstnati; tahlaki ari pahwests sawa augfcham mineta raksta issaka tahs rohbeschas, kuzas katofu pawalstneeki nedriht pret sawu laizigu waldbibu pahrlahpt. Ja to meerigu garu, lo pahwests sawa raksta israhda pret laizigahm waldbahm, apdohmigi eewehrojama, tad jafaka, la pahwests teefcham grib meeru panahkt. Ihteeem ultramontaneem, la prohtams, pahwesta raksts nemas nepatihl, jo wina, zil ween fpehdami, ir israhdiufchees par laizigu waldbibu pretineekem.

No Anglijas. Atkal no Anglijas ministerijas pufes ir issazijis, la Berlines nolihguma nofazijumi efoht ja-ispilba, tad la Anglija ar Kreewiju atrohdoetes laba, draudfiga fatifchanan un la Afganistanes lafch driht buhfchoht beigts. Tad ari peeminehts, la Anglijai, las tirgofchanan sawu pahrswaru newarejufe uftureht Siropan un Amerika, tagad waijadsetu tirgofchanas sinan eewehroht Afriku, kur wina plafchaku lauku preefch sawas tirgofchanas waretu eeguht un kur wina schim brihscham nekahda fazentiba nebuhtu gaidama.

Sche klacht ari peeleekam schahdu sinu: Anglija lika Blimuzas ohsta isrihloht damfklugi, lam ar 200 saldateem waijadseja us Indiju braukt; bet eekam klugis aibrauzja, wif saldati bija aibehgufchi. Tika issuhtiti ziti saldati, lai behgus faheroht. Ja kur behglus atrada, tad tee ar wifu spehlu pretojahs. Waj dauds to behglu tikufchi fakerti, wehl naw sinams; bet to nu gan redsam, la behglu saldateem netiht us Indiju braukt.

No Spanijas. Ka no Madrides teel sinohts, tad Spaneeschu kara-pulkos isghehlfchees srihdini starp jahnteekeem un leelgabalneekem. Jahnteeke schehlojahs pahrlieelgabalneekem, la teem leelakas teefbas un wairaf brihwibas efoht neta jahnteekeem. Jahnteeke pallawneeki fapulzejufchees us apfpreefchanu un eefch tam weenojufchees, la luhgfchanas-raksts eefneedsams kehniham. Schini luhgfchanas-raksta jahnteeke luhof, lai leelgabalneekus wineem nezeloht pahri. Kehnihsch atbildejis, lai til dohdotees meera, gan tilfchoht wif islihdifnahs; bet la rahdahs, tad waldbiba schini leeta leelu pah-

grohribu nedarihs. — Weigās ari japeemin, la atkal fahfahs Spanija flepna politikas fabeedrofchana; bet waldbiba lo jaw pee laika pamanija un ta tad gan nekahds leelumē ne- isnahks.

No Serbijas. Daschas ahrjemes awises bija tahdas sinas ispaudufchas, la Kreewu waloda tilfchoht Serbu ffohlās eewesta par mahzifchanas walodu; tagad atnahkufchas flaidrafas sinas, la Kreewu waloda gan Serbu augstakās ffohlās teel mahzita, bet newis la mahzifchanas waloda, bet tapat la zitas ahrjemes walodas, par peemehru Wahzu un Fransfchu waloda.

Reis par Serbiju runadami peeliksim to sinu, la Serbijas waldbiba nodohmajufe dselszetu buhweht tais apgabals, kuzus wina zaur beidsamo Turku karu few eeguufse.

No Turzijas. Tagad politikas wihri un awifchneeki sawas galwas ar to lausa, las tad lahtibu ufturefchoht Rumelijā, kad Kreewu kara-pulki aiseefchoht. Tika awises jaw rakstihst, la tilfchoht fastahdita ihpafcha komifija no leelwalstju pufes, las par lahtibas ufturefchanu gahdafchoht. Zitas awises atkal rakstija, la tahda komifijas fastahdifchana buhtu preti Berlines nolihguma nofazijumeem. Pahr scho leetu „Kenes awise“ raksta ta: Jaw preefch kahda laika tila runahs, la preefch Rihta-Rumelijas tilfchoht fastahdita fewifchka lahtibas komifija, bet pehz wehlahahm sinahm fpreefchoht jafaka, la gan kahds Anglu politikas wihrs tahdas dohmas issazijis, bet no waldbibas pufes nekā par to naw fpreestis. Ka rahdahs, tad gan Rumelijā tiks militfchu un schandarmu pulki fastahditi, las par lahtibu gahdafchoht.

— Turzijas waldbiba jaw daschu reisi ta darijufe, kad wina daschadas nekahrtibas un nebuhschanas teel pahrmestas, tad wina faka, la wina usnemfchoht waijadfigahs pahrgrohfsifchanas, zaur lo pahrmestahs nekahrtibas un nebuhschanas tilfchoht isnihzinatas. To paschu tagad atkal Turzijas waldbiba darijufe. Wina issinojufe tahs pahrgrohfsifchanas, lo isdarifchoht sawas pawalstis, un wina issinojufe ar tahdu nodohmu, lai sawus nemeerigohs pawalstneekus ar apfohlitahm pahrgrohfsifchanahm waretu apmeerinahkt. Kad nu schih apfohlitahs pahrgrohfsifchanas tuwatu apluhlo, tad reds, la tahs ir gandriht tahdas paschas, kahdas Turzijas waldbiba jaw preefch wairaf neta diwi gadeem apfohlia. Kad Turzijas walstis buhschanu eewehro, tad driht war pahrlieezinatees, la Turzijas waldbiba, ja wina ari teefcham gribetu, newar wifas apfohlitahs pahrgrohfsifchanas isdarikt. Winas pawalstneeki nemas naw til tahla atihstijufchees, la minetahs pahrgrohfsifchanas buhtu eewedamas. Turzija apfohla leelas pahrgrohfsifchanas ministeru buhschanan us tahdu wifsi, la zitas Siropas leelwalstis. Awifchm tilfchoht leelaka fwabadiba atkanta. Teefas tilfchoht pahrgrohfitas, meera-teefas tilfchoht eetaifstas u. t. pr. Ka jaw fazijis, Turzijas waldbiba tahs brihwprahtigalahs un labalahs pahrgrohfsifchanas apfohla, bet tafschu neta ne-isdara, la jaw fenak, tapehz ari plafchaki nerunasim pahrlieelgabalneekem pahrgrohfsifchanahm.

Kur ihstais gaischums?

Pahwils, Deewa apustulis, to rahda tanis wahrdos, lo lafa pirmā fwehtdeenā pehz atspihdeschanas, jaunā Kelzionu lahtā „Deews, las ir fazijis, lai gaisma aust no tumfibas, tas ir atspihdejis muhsu firdis, lai atsihtam Deewa gohdibu eefch Jesus Kristus waiga“ (2 Kor. 4, 6). Bet schis gaischums

ne wifem ir atklasts, giteem, to winfch turpat mahja, tas ir aplahs tahdeem, „las ne-afkala tahm fleepenahm leetahm, par kurahm jakannahs, las staiga eelfch wiltibas, to Deewa wahrdu pahrgrohsidami, (p. 2) eelfch teem fchahs pafauls Deews tahs netizigas firdis ir apstulbojis, lai teem nespibd ta gohdibas pilna ewangeliuma fpohschums no Kristus u. t. pr., tahdeem, ta winfch peeleeft „japasuhd!“ (p. 3. 4). Bet mihleem lasitajeem fche negrib fprediki eelikt eelfcha, tikai stahstihit par kahdahm leetahm, las israhbihs, kur ihstais gaischums?

„Baltijas Semkopi“ stahwoht rakstihis, ka Ahdaschu fkhlotajs (tur naw fazihis, waj draudses- waj pagasta-fkhlotajs) esohit wehl tumfibas mihlotajs, kad dseedajoht, tad tikai ar garigahm dseemahm publejotees, kohru dseedafchanai esohit leels pretineels, turklahst fkhlenus neschehligi gehroht. Schohs stahstus ir usnehmufi „Bals“ pehrna gada 20ta numura; mums naw pee rohkas ne weena ne ohtra no fchihm awifchu lapahm, tadeht negalwojam, waj wahrds pa wahrdam ta ir rakstihis, bet tahs dohmas un fchee raksti tahdi, zaur zaurim beskaunigi un besprah-tigi, par to mehs galwojam! Jo beskaunigi tas ir, kad no paslehpta kafia fchaudams ar ugunigahm bultahm fchauj zilwekam wirfu, kad gohda-wihra gohdu aplaupa un it pawifam bes wainas tahdu apruna, las grehti deefgan nopuhlejahs sawa atbildeschanas pilna fkhlofchanas-amata, un besprah-tigi tas ir atkal runahs un rakstihis, kad eemehro, la mums ir fkhlas waldischana, un la ta ne muhscham nebuhtu klusu palikufi us to, kad fkhlotajs neschehligi behrnus gehroht. Wehl naw 3 gadi atpakal, tad fchi pate fkhlas waldischana atlaida fcha pascha pagasta fkhlotaju, wifuwairak deht tam, la pats, bes fkhlas preefchneeku sinas behrnus pardauds bij pehris, un fchi pate fkhlas waldischana fchini pascha nu pagahjuscha gada ir diwus fkhlotajus at-laidufi, las sawa weeta nepeeklahjigi dshwojuschi, — tad taf laikam tahda nebehndeeze un kuhtra nemas naw fchi fkhlas waldischana, la rakstijahs no sawa paslehpta tumfcha fakta to ir rakstijis! Mubs flubinaja, lai fuhdsoht tohs beskauni-gus rakstijahs tahdus, redalzijahm wajjagoht usdohd winu wahrdu u. t. pr., bet tas gan mums ir preti, „las wifki aiflar, tas fagahnahs“, un mums peeteel, kad Deewa wahrds winus fohda, tas pats wahrds, ko augfcham peeminejam, las winu „fleepenu beskaunibu, winu wiltibas dshifchanu un pateefibas pahrgrohsifchanu“ atlahj un rahda, la teem melk-teem tahdeem „japasuhd!“ Mums peeteel, kad lasitajis pats no fchihis „pateefibas ko parahdam“ isneme, kur ihsti ta tumfiba mellejama, un kur atkal ihstais gaischums?! — Buhtu taf tee rakstijaji, las fchohs melus iflaidufchi, fcho seemas fwehtku wakara lihds atmahkufchi us Ahdaschu basnizu, tad redsetu, kur ihstais gaischums?! Wini warbuht wehl flazija behrnu autus, kur mahte tohs tihstija, kad fchihis draudses mahzitajis pirmo reisi notureja seemas fwehtku klufa nakti tahdu jaulu Deewakalposchanu, par ko eelika „Latweefchu awifes“, ko dauds preezadamees lasijufchi, un pehz tam tapat darijufchi. Buhtu fchoreis ween eenahkufchi eelfcha, teem fimteem un atkal fimteem lihds, las ar behrnu prahtu nostah-jahs pee Jesus fchuhputeem an noklausijahs, la wifs pehz lahrtas tita rahdihts, papreefchu ko Deews apfoblijis zaur praweeschu muti, tad las tai laika peepildifchanâ notika Bet-lemes kuhiti, un pehdigi, kahdi augti teem, las tiz, tur dabu-

jami? to lasija gan mahzitajis, gan fkhlmesteris, gan zits jauns behrns, pa starpam dseedaja kohris it jaulas dseefmi-nas, ko abi Ahdaschu fkhlotaji ar leelu puhlinu bij eemah-zijufchi, gan wihri, gan feewas, gan atkal behrni un tad wifa draudse kohpa, tur bij ko preezatees us to leelu vreeku, las wifem laudim notizis, tur tahtu wajjadseja behgt teem tumfibas gareem noht, las us „paslehptu beskaunibu“ dohma, tur wareja redset, la ir Ahdaschu draudsite dohma us to gohdu, las Deewam augstiba, us to meeru, ko winfch grih dariht semes wirfu, ne naidu zelt un fkaudibu starp zilwe-feem ifkafihit, un us to labprahhibu, las lai pastahw starp zilweku behrneem — tur bij ihstais gaischums! —

F. Schilling.

Ra trihs schihdi tikufchi no nahwes isglahbti.

Behrngad Elfchannu muifchas Aldumbles frohdseneeks W. Warck lungs no rihta agri, pulksten trijos, ir brauzis pahrtu tur buhdamu eseru us muifchu deht rentes makfaschanas un deht wajjadfigas frohga patentes us jaunu gadu. Brauzohit winfch sawa preefcha eeraudfijis kahdu zilweku, las pa tumfu la peedsehrihs streipulodams us preefchu wilzees; bet tik ko frohdseneeks gribejis tam garam braukt, te peemintais zilweks bes wahrda fazifchanas eewehlees fcha kamanas. Par fchahdu retu atgadijumu Warck lungs esohit istruhzees, dohmadams, la kahds laupitajs us fcho buhfchoht gluhnejis, bet kad Braek lungs tam pa freewifli un latwifli prafijis, las fchis tahds esohit un kur eijohit, nelahdu atbildi naw dabujis, tad ar wifu fwefchineeku brauzis tajni us muifchu, to gribedams polizejai nodoht. Bet drihs ween fwefchineeks apafsch kamanu deka fittumu dabudams, eefahf ta luhgtees: „Mihles lunge, efat tik labes un glahbet wehl diwe fihdes, las tur pakal us esere palike fneege gulohit un drihs buhs beigtes.“

— — — Wairak fwefchineeks naw fwehjis ifrunahit zaur to, la bijis stipri nofalis. Nu wehl Warck lungs affinis, la fwefchineeks naw nelahds laupitajs, bet nabaga schihdinfch, las pa tumfu nomaldijees no zela un laikam wifu nakti buhs us esera aplahrt klichdis. Tadeht firgu aplahrt greef-dams, fahjis pa schihda pehdahm us preefchu kultees, lihds kamehr riktigi wehl diwus zitus schihdu atradis fneega gu-loht bes wifas dshiwibas. Bet nu W. lungam bijufi deef-gan leela zihnifchanahs, lihds kamehr abus schihdu weens pats esohit eewilzis sawas kamanas; pee weza schihda ware-jis gan manihit, la wehl drufku puhitis, bet jannais jaw bijis glufchi stihws. Drihs ween schihdu ar deki apfegdams un regutinas, kur kahds pufpuhrs graudu ir maifa bijis, wirfu ulizis; W. lunge, zif ahtri ween waredams, ir brauzis us frohgu atpakal, kur nu frohdseneeks puifi un meitu palihga nemdams, fahkufchi schihdu ar fneegu berfi. Tee diwi schihdi nahkufchi drihs pee dshiwibas, bet tas treschais pehz pahra stundu ruhpigas darboschanahs ween sawu dshiwibu atpakal dabujis. It ihpafchi sahbalus no kahjahm naw warejufchi noht dabuht, lai gan ilgu laiku kahjas uhdeni stahwejufchas, jo kahjas zaur to uhdeni us esera ta bijufchas famirlufchas, la kahjas ar sahbaeem ledum lihdsinajufchas. Wejelas 3 nedelas pagahjufchas, lihds kamehr treschais schihdinfch pee pilnas weselebas nahjis; tee diwi schihdi jaw pehz pahra deenahm us Raktifschahm sawas mahjas nogahjufchi. — Wifa fchi nelaima ir no ta zehlfchahs, la fchee schihdi no Saulas nahfdami, gribejufchi tajni us Raktifschahm eet un ta pee

wakara laika us efera apmalbijnfchees un naw wairs wareju-
fchi riltiga zeta atrast. — Bet kahdu pateizibu tad B. lungs
par wiju sawu puhliu ir panahjis? laikom zitu nelo, ka
nabaga schihdu pateizibu un ar to jaw beesgan peeteel, jo
Deewis sawa laika katram par sawu mihlestibas darbu at-
maksab. Bet kad pajauk ir kothi mas tahdu, kas mihlesti-
bas darbus atsiht par waijadfigeem, tad dehl usmudinafchanas
rakstisaja wehleschanahs ir fchi, ka augsta waldischana ari B.
lungam par wina puhlehm kahdu gohdu sinatu parabdiht.
Sbrg.

Schrga un mehris.

Breesmigas fehrgas un mehri ir sawa laika pa Ciropu plosh-
fijnfchees. Pahr teem nu kahdus wahrdus schē usfihmesim.
„Peterburgas Herolds“ raksta pahr scho bubschanu ta:

Daschōs Astrachanes gubernijas apgabals no 23fcha Nowem-
bera isgabijnfchā gadā kahrtotees ir isjehlusehs nahwiga fehrga,
kas arweenu tahtaki un ahtraki isplahkabs. Ko fehrga sagrahbj,
tee mas deenu laika nomirst. Breesmigas bailes ir kaudis sa-
grahbuschās. Schi fehrga lihdsinajahs pleku karfonim (Flecken-
typhus). Waj fchi fehrga ir mehriš jeb tikai kahds breesmigs
pleku-karfonis, par to wehl leetas-prateji naw sawās dohmās
weenojufchees.

Schē nu peelitfim kahdas finas, to wehsture jeb laiku stahsti
pasneeds pahr mehri, tā tas sawa laika pa Ciropu ploshfjees.

Breesfch wairaf neta 500 gadeem (1847tā gadā) isjehlabs
Ciropā nahwiga fehrga, kas pilnus peezus gadus ploshfjabs un
to par „melno mehri“ jeb „melno nahwi“ nosauja. Schis
mehris nahza no Pihnas, isplahtijahs pa Afriju, tur tas kahdus
37 millionus zilweku aprija, tad parahdijahs 1844tā gadā Krimā,
1847tā gadā Italijs, 1848tā gadā Franzijs, Spanijs un Ang-
lijs, 1849tā gadā Dahnija un Wahzijs. Puse no Ciropas ee-
dschwotajeem ismira. Wisu wairaf ar mehri mira Italijs un
Franzijs, jo tur wairaf neta diwi treschdapas zilweku nomira.
Wahzijs ween ismira kahdi 200,000 zeemi, tur neweena zilweka
ne-aitlahs. Erfurtas un Strakburgas pilksehtās nomira kahdi
16,000 zilweku; leelā Libekas pilksehtā weenā paschā deenā no-
mira kahdi pustrescha tuhstohsch un pawisam kahdi 90,000.
Daschās leelas familijas, daschi klosteri ar saweem muhsteem
un muhlteneem pawisam ismira; daschā apgabala tikai kahdi 10
zilweku aittahs dshwi. Wisu wairaf zilweku mira Irlandes
falā un Orenlandē. Miruschohs leelās bedrēs tshupahm sa-
trahwa, jo nebija eespehjams, latru semischi aprakt.

Selam mehriš Ciropai usnahza, daschadi reti dabas parahdi-
jumi parahdijahs: uguns-wehmeju kalni leelistfim uguni iswehma,
bija miglains laiks, stipras outas un pehrtoni ploshfjabs, uguns-
blahsmas parahdijahs pee padebescheem, dauds pelejumu pamanija,
leeli lutainu bari uslihda, dauds leellopi ar leefas-fehrgu ap-
sprahga.

Sesachumā mehriš rahmi isplahtijahs; winsch papreelsh is-
jehlabs starp Tartareem Krimā un no tureenās ar sugi tita
atwefts us Italiju. Mehriš bija peemetees lugineekeem, no ku-
reem tikai 10 bija aittufchi. Tee nu Italijs nonahlfufchi, fa-
wejus apmelleja un tā tad mehriš Italijs isplahtijahs. Us Norwe-
giju mehriš olistika ar kahdu sugi, kas tur sellumā bija usstrehjis.

Mehriš daschadi parahdijahs, bet nahwigs winsch arweenu
bija, jo kothi reti kahds ar mehri faslimis zilweks palita wefels.

Mehriš trejādā weidā parahdijahs: 1) slimneeks mira pirmā
stundā, jeb pirmā deenā; 2) slimneeks pasandeja balst un neta
newareja samandit un mira ohtrā jeb treschā deenā; 3) slim-
neekam bija stipri duhreeni truhitis, smirdoscha dwaoscha, faufs rih-
les gals, breesmigas galwas sahpes, daschreš ari augoni isjehlabs.

Gandrihs wehl breesmigata par paschu mehri bija kauschu fa-
jufschana un wina nekahrtiga dshwoschana. Dauds bija tahdu,
kas no bailehm pahrneemti, sawus grehtus rwschchlodami, sahla
sawās meefas graifht un pufplisi aptahrt leeleem bareem sta-
gahst; bet drihs wini padewahs wisadahar nekahrtigahm bubscha-
nahm, pee kam kaudis ar leelu patilshanu peedolijahs. Ap to

paschu laiku ari sahla schihdus waijaht, dohmadami, ka wini
uhdeni atās sagistadami esobt mehri uslaidufchi. Breesmigt
afins-darbi tita pastrahdati schihdus waijajoht.

Lihds ar mehri ari netiliba un besgohdiba isplahtijahs, zaur
to mehra-breesmas tita wehl jo breesmigatas.

Pahr ahrtstehm runajoht jafala, ka wini teizami isturejahs,
netur sawu dshwibu neschchlodami; bet ar sawu to laiku mah-
flu neta neschpehja isdarisht.

Tai paschā (14tā) gadu fimtent wehl kahdas reifas mehriš
isjehlabs, bet nebija til breesmigs.

Kahdus 200 gadus wehlaki isjehlabs atkal mehriš. 1528tā
gadā mehriš ploshfjabs Italijs augsch-galā; zilweki til ahtri
wairs nemira, tikai sestā deenā pehz faslimschanas zilweki no-
mira. 1534tā gadā bija mehriš Franzijs, bet schē mehriš zitads
parahdijahs. Kam mehriš peemetahs, tas pakrita gar semi un
bija pagalam, pee kam nekahdas schmes nebija redsamās.

1708tā gadā isjehlabs mehriš Pruhsijs un Deenwidus-Wahzijs.

Pa Kreewu un Turku kara laiku 1770tā un 1771mā gadā
isjehlabs mehriš pee Donawas un no tureenās tita aifnesis us
Kreewiju. Wisu wairaf mehriš ploshfjabs Pohlijs, tur schihdi,
no mantas-kahribas dshiti, bija us kara-lauku aifgabijnfchi, pelau
dshidami, un no tureenās mehri us Pohliju, sawu dsintenti,
pahrnefa. Schini laika radahs ahrtes, kas jaw libdsektus bija
atradufchi, ar to mehra isplahtischanohs wareja aprohbeschoht
un beidschit isnihzinahst.

No fchi laika Kreewija palita no mehra ne-aisfitta. Pahr
tagadeju fehrgu Astrachanes gubernijs war schahdu sinu pasneegt,
ja wisus lihds schim atnahlfufchus sinojumus lohpā sanem.

Karsch bija beidschē; no kara-lauta is Afrijs pahrnahst kahdi
kasaku pulki mahjās Kreewijs; schē kara-pulki bija tur dauds
zeetufchi zaur truhumu, grahtumeem, auffsumu, falkumu un
pleku-karjoni.

Kahds jauns kasaks is mineteem pulkeem tai 9tā Nowemberi
pahrnahst mahjās, Bettankas stanijs, kas atrohnahs Venotafew-
stas aprinkt, Astrachanes gubernijs; schē winsch minetā deenā
eeschinko sawai bruhtei Turku lalatu (schali). Sauna meita
apleefahs few lalatu ap fallu un statabs smeedamahs un joh-
todamahs speegeli; smeedamees un johlodamees statabs ari
bruhtgans (jaunais kasaks), radi un pasihstami — tē us teift
meitina paleel flima pagihddama, galwa sahst breesmigi sahpeht.
pahrlieku leels drudhis wina sagrahbj, spehti winaf suhd un
wina mirst. Wehl naw stunda pagahjuse, tē wift tee, kas klabt
bija, ari faslimst un mahjās pahrnahlfufchi nomirst, ziteem mah-
jas kaudim fehrgu uslaidami. Wift, kas faslimst, ari nomirst.
Breesmigas bailes sagrahbj stanijas eeshchwotajus. Dauds aif-
behg (4 zilweki aifbehg us tuwejo Prifchibas staniju un wift
tshetri nomirst, — ziti aifbehg pee Kalmuteem stepē). No 9tā
Nowembera sahsoht lihds 20tam Dezemberim Bettankas stanijs
faslima 195 zilweki, no kureem 143 nomira, 18 palita wefeli
un tee ziti wehl flimi; bet fehrga tahtaki isplahtijahs lihds Ba-
riginai; tahtaki isplahtidamahs fehrga paleel nahwigata; kam
wina peemetahs, tas ari mirst. — Schrga til pat grohfiga tā
laiks: ir auffs laiks, masaf faslimst, atmetahs mihstis laiks,
tad wairaf faslimst un wairaf mirst. Saslimschanai tahdas
shmes: galwas sahpes, gurdeniba, uspampschana paduse jeb
schakumā, kas isstatabs sili-melna, peepescha ne-apfinafchanahs
un zilweks mirst pirmā peerendel stundā, jeb pehz weenas stun-
das jeb ari pirmās trejās deenās. Schrga peelihp, tad tikai
slimneeka drehbes aifstaz.

Ar walbiba atsiht, zil breesmiga ir fehrga. Ar nepeelufdamu
usjihhibu eeshcheetu ministeris kerahs pee fehrgas apweeschanas.
Us wina pawehli teel ar zeetu stingribu tee apgabali noslehgti,
tur fehrga isjehlusehs; waijadfiga pahrraudsiba teel eestafite
augsti waltsdeenasneeki, ahrtes, seldscheri, slimneeku lohp
teel us tureeni aifsubiiti; fehrgu isnihzinadamas sahles teel
leetatas un wina isleetaschana rahda sawus auglus; waldi
dabuhn pastahwigi pa telegrafu finas, tā ar fehrgu stahw.

Zaur nupat mineteem waldbas stingreem lihdselkeem fehrge
eet masumā, un kad nu wehl stipraks fals radees, tad laikom
fehrga drihsjura pawisam beigsees.

Rara notikumi.

Par peemiku tam slawenam kautinam no ta 4. Oktobera 1813. gada, to saweenotee Eiropas kara-pulki uswahreja pee Leipzigas, ihpafshi kreewu Keisera Leibgardijas kafatu pulks, kas tai beedā ta waroni israhbijahs, svehti latrā gadā tai 4. Oktoberi fawa pulka svehtlus. Tā arī schojad svehtiā kara-laika pee Donawas.

Pež; tam, tad Keisars bija sawus kreetnus dehkus firsniigi apsweiznajiis, gan ar wahrdeem, gan ar weselibas usdwerschānu u. t. pr., Keisarista Augstiba gahja pee bagatigi preelsh saldāteem fagotawota pufdeenas galda un wehlejahs art wina ehdeenus baudiht. Bet kas noteel schēl uf galda naw neweenas lāzotes, til katini ween ar kreetneem kahposteem. Tas jaw arweenu tā ir: ka saldati sawas kaxotes lateris pee sewis tura. „Behri, dohdeet kaxoti!“ fawj leelfirsts wirskomandeeris. Kafatu fārpā jula. „Eh, — eh! Wineem ir kaxotes naw.“ Laipni fāla Keisarista Augstiba. Scho nebhshchānu, kahds turumā fāhweidams fāsaks nowehrita: bāhja sawu rohru gar fāhbatu leelu, iswilla kaxoti; to ar saweem pirksteem labi isbersis, pasneedja Keisaram.

Augstais Kungs un Keisars to wisu redsedams, laipni pasmejhjahs, nehma kaxoti un ehda kafatu kahpostus.

Par dushshigo generali Gortshakowu, kursch pee pirmahs Blewnas sturmeschānas kōhti brangi un dushshigi isturejahs, stohsta fshāhdū gadijumu:

Granata, kuru Turki fshāhwa, nokrita teescham pee wina sirga kahjahm. Sirgs ohsta granatu.

„Leelkungs, granata!“ k Leeds saldati un apstahjahs.

„A kas jums par to datas?“ Teiza Gortshakows. „Marfch uf preelshu! Manim wairal tuhstioschu eenahshchānas gadā un namš Peterburgā, buhtu ko noschehloht, — un redseet, es nebehgu no eenaidneefa. Kas jums ir? Jums til klufas, un wairal nefas. Marfch uf preelshu!“

Leelfirsta adjutants fāteet pež; Blewnas kautina diwi saldatus un ehfeli.

„Ko juhs schē darat?“

„Mechs ešam eewainoti, kungs.“

„Bet ko juhs schē dareet?“

„Ehfeli ehdinam, kungs. Bulgariš Turku ehfeli dahwinaja, un mehs wina barojam schē. Wina pa-ehdahs fāhli, mehs adufamees, tad buhs deefgan pa-ehdees, tad rehš sehdišim uf wina un jahim.“

Kahds saldats, kuru wina beedri par flinki fāuja wina nehthras dshwoschānas deht, bet kursch kautinā brihnumu darbus dārija, weens pats ar pihi wairal nefa duzi Turku noduhra, tā arweenu mehds buht, nelahdu fwaru warona darbam nepesfshibra. Schim saldatam wirsneels teiza pež; kahdas dushshigas kauschānāhs: „Ej pee kapteina, un teiz wina, ka es ar tewi kōhti ešmu meerā.“

„Klausu, kungs.“

„Par pateesibu tam, la es tewi suhtu, schē ir fshimite ar manu wahrdu.“

Saldats fshimiti fānehmis, no-eet pee kapteina teltes un rahda to tam tur buhdamam kapralim.

„Waj war kapteinim scho fshimiti rahdiht?“ prasa saldats.

Kapralis fshimiti uf weenu, gan uf ohtru pufš isgrohshis teiz:

„War gan rahdiht, uf tahš naw nelahds sohds fpreesīs.“

Leela bija flinka saldatā brihnišchānāhs, tad wina tam pats offheeris pasludināja, ka esoht uf Zura krusa preelshā kahdihts. Pež; brihnišchānāhs atmohdahs pee wina lepniba.

„Nu draugi, tā ir? Sawzat mani flinki un par pufšni, bet tagad par wezbrahli gohdāseet . . .“

Un pateest, pež; kahdam beenam „flinka“ krukšis bij pufschotās ar Zura krusu.

Palkawneeks Kinels, kura pulks stahweja pee Troscheitas, suhtija kahdu no saweem ublaneem Turku kara-pulku stahwollt istubloht, lai sinatu, tā sawas preelshwattis eedaliht, teiza:

„Eh, Sawrento!“

„Atjahi kahds fshmuideris ulans.“

„Jahi tur . . .“ Pež; tam pawehl kas jadara. „Waj fapratī?“

„Sapratu, leelkungs!“ Un meerigi jahi prohjam.

„Ulanš jaw bij labu gabalinu aishajis, tad palkawneeks tam k Leeds palat.“

„Bet kad tewi noschāuj?“

„Nu, tad jaw arī tur palitschu, leelkungs.“ Ufild ulans.

P. Graubinsch.

Sihli notikumi is Rigas.

Rā „Rig. Stg.“ fino, tad tai 7tā Janwarī starp pulkstēn 11 un 12 notikuse aplaupishāna. Tas bijis tā; 5 strahdneeki is Rusnejuwa fabrika usbrufshchi kalcjam Johānn Wilhelm Waltingam un winam atnehmufshchi paleto, fshahrkūs, jepuri u. t. pr., wehrtibā 37 rubli. Tai 8tā Janwarī tita laupitahs leetas atrahšas un pašchi laupitaji teefshim nodohiti.

— Tai 6tā Janwarī pulkstēn 6 wakarā atrada Maflawas Abr-Rigā uf mafas Jefus bāsnizās eelas kahdu 70 gadus wezu wihru nomirufshchi gutam. Pež; wina apgehriba fpreeshohit israhbijahs, ka winafch pee strahdneeku kahrtas peeder. Polizeja usnehmuse ismellechānu, kas winafch par tahdu bijis.

(Atrahšs lihliis). Tai 31mā Dejemberi tita uf Baufstas leeljeta 9tā wehrtē atrahša ppeeshchi nomiruse seeweete. Wina rahdahs kahdus 30 lihds 40 gadus weza buht. Wina bija apgehribufshch melnā mehteli, bruhndš pufwadmalas fshahrkūs, ar melnu kafatu galwā.

Libhsfellis pret kahpostu tahrpeem.

Dashu reist jaw ešmu „Mahjas weefi“ lāfjis, kahbi libhsfelli gan buhtu pret kahpostu tahrpeem leetojāmi. Jaw wairal gadus ešmu isprohwewis un par labu aishinis, ja semt, kura grib kahpostus stahdiht, newis ar trelneem un garoem mehšleem fuhdo, bet ar teem smaltumeem, kuras pee mehšu wefchānās beidsoht fāfshkipele; wehl labati ar teem smaltumeem, starp stahdeem pa wiršu aplāfshit un uf tahm dohbehm, weetahm eestahdiht tahš tā nosauktas dileš, kuru stipra smaršcha kutāneem nepatihkama ir, kas sawas ohlas (pantus) starp kahposteem isdehj. Ari par tam ir jagabda, ka niknas fāhles teel israwetas pee laifa, jo flaidriba wifās weetās ir wājadfšiga. Drz.

Sina pahr uffaukteem Rigā.

Gertrudes bāsnizā: Dahrsneels Jahn Jetaal ar Amaliju Ahbolting.

Jefus bāsnizā: Kanzelejas eerehbnis Wilh. Busch ar Emiliju Kristini Karolini Niström. Bohdes sellis Karl Johānn Nikolai Joubert ar Wilhelmini Hedwigu Ohfoltn. Bohdes sellis Oskar Traulsen ar Johānnu Karolini Hoffmeier. Fuhrmanis Hans Waldowstj ar Annu Mattison, dšim. Daumberg. Kaufmanis Ehrman Kallel ar Maru Boronowā, dšim. Fedorow. Salbats Franzis Aleksejewš ar Annu Gimding.

Maudas-papihru zēna.

Rigā, tai 9. Janwarī. 1879.

	Papihri	prafija	māfaja
5	prozentēs inftripizjas 5. serijs no 1854.	95 $\frac{1}{2}$ rubl.	95 $\frac{1}{2}$ rubl.
5	prehmitu bitetes 1. emifšjas	232 $\frac{1}{2}$ „	232 $\frac{1}{2}$ „
5	„ 2. „	232 $\frac{1}{4}$ „	232 $\frac{1}{4}$ „
5	Rigas namu kiblu-grahmatas	— „	— „
5 $\frac{1}{2}$	hipoteku kiblu-grahmatas	— „	89 $\frac{1}{2}$ „
5	Wibšemes kiblu-grahmatas (ne-uffak.)	— „	— „

Sludinašanas.

Skohlota ja weeta

ir no Surgeem šķ. g. Butšauslas walsti Zehfu- kreisē un Zeswaines draudse — dabujama. Ar wai- jadsigahm leezibahm japeceizahs lihds 12. Febru- arim šķ. g. turpat pee walsts waldischanas; šķini deenā ari notaisščana buhs. ³
Walsts-wezalais: **J. Kirjoh.**

Strahdneeki,

teel mellei Strihwer-muisčas mesča preekšč mal- tas sahgeschanas. Bena 75 lap. par arščines aši. Japeceizahs pee Strihwer-muisčas mesčafunga.

Dworniks,

tas ari dahrneeka amatu proht un naw dšehrajs, war weetu dabuht leelā Fuhrmanu-eelā Nr. 24, apalsčā pee Lewis.

Jannas meitas,

kurās proht šahuht, atrohd pašahwigu darbu Julius Popp'a hutu-fabriki, Saslaulā Baltjadu-eelā № 11.

Panšioneri

atrohd laipnu usnemščanu Peterb. Ahr-Rigā Smil- šču-eelā Nr. 45, fehiā pa labo rohtu oštahs dur- wis. Ja wehlahs, teel ari mahžiba mušlā pajneegta.

Skohlneeki, skohlneezes un panšioneri
war wehl peeteiltees tai skohlā Rigā Dinaburgas-eelā Nr. 66.

Skohlneeki

preekšč fogatawoščanas uš gimnaščahm un pan- šioneri atrohd labu un tehtu usnemščanu Peterb. Ahr-Rigā Kalku-eelā Nr. 20 pee skohlota ja Fužner.

Mahja, ar faknu-dahrsu ir pah- dohdama uš Katribnes bambja, leelā Pee- na-eelā Nr. 13.

Beenlahrsčas un diwlahrsčas durwis, tā ari loh- guš ar preekščlohgeem un fehgeem no lahbas kohla mahjas pahrdohd Peterburgas Ahr-Rigā leelā Aletšander-eelā Nr. 101.

Leel-Straupes muisčas waldisčana pirt
labus meesčus
preekšč alus-bruhweščanas.

Gebrauščanas-weetu

ifihre August Schlistewig's Jelgawas Ahr-Rigā Grahwu-eelā Nr. 2.

Linlehklas

preekšč sehšonas teel pahrdohšas Wez-Kal- nawā, Ašbara mahja pee **J. Našina.**

Tas pee Bulu-muisčas leelzeta atrohdoščais

Wišken Frohgs

tiks no Surgeem 1879ta gada sahloht isrentehis. Klabstaus nolihgumus war dabuht šinaht pee Klei- stes-(Fogel)-muisčas.

Uš lahdu žitireenes andeles-nama reškinumu pah- dohdam no lehgera lahbus

150 Džirnu afmixus

no ihšii tejhama labuma par 5 Proz. sem cepir- ūšanas ženas.

Ferd. Meyer un beedris,
Rigā leelā Smilšču-eelā Nr. 5, pa 1 tr. augščā.

Biker-muisčas frohgs

teel uš ismalščāšanu pahrdohis. Klabstaus šinas turpat.

Žeen. publikai,

mihleem Widsemneeleem, draugeem un tautas brā- leem zaur šo sioju, ka es Pleskawā, Dahrsu eelā to blakam pee Teatera jaun- usbuhwetu dimi tah- ūču weejnižu „India“ uš 12 gadeem rentejis un no 1. Janwara šķ. gada esmu atwebris. Wiscem, kas mani apmelle, apsohlu glihtus, tibrus numurus, buseti, bitardu un laipnigu usmanigu apdeenesčanu. Preekšč sirgeem šitu stali un drohšču fehtas-ruhmi.

August Linde.

Waskā.

Šchis pilsehtas žeen. publikai zaur šo sioju, ka esmu famu bohdi is Fuchs'a nama pahrehtis jawā pašča (senat Baumana) namā, pretim Kruse l. bekerėjai un tagad ari žitas prezēs, tā: mišnūs, rumu, konjaku, sajanšu, zukuru, taseju, tešju u. t. pr. pahrdohdu. Wislehtalabs ženas un kreetnu un usžihšigu apdeenesčanu apsohlidams luhdsu, to man lihds šchim dahwato ustizibu ari ščaj jaunā weetā ušturreht.

Georg Mallner.

Zehfio.

Isrentejams

13/2, puhtw. leels dahrs ar labeem ašhohtu un ohtu lohkeem un teizamu lahpohtu un faknu-semi. Tu- wafas šinas turpat pee ihpaščneezes **Upiht.**

Rigas Latw. labd. beedriba.

Swehtdeen tai 14. Janwari pulst. 5 pehž pufd. Latweešču beedribas stohlas istabā buhs

general-sapulze

beht rewidentu zehšanas. **Komiteja.**

Pawafaras-beedriba

general-sapulze swehtdeen tai 21. Janwari šķ. g. pulst. 9 no rihta: 1878. gada rehtenumu preekščā lischana, jaunu preekščneetu un komitejas wehle- ūšana.

I. beedreem teel zeeti peelohbinahts bee- dribas lit. § 42 un 43 wehrt lit.

II. Jauneem beedreem, kuri naw pilnus trihs mehnesčus beedriba, pehž beedr. lit. § 19 naw tee- ūšibas, pee sapulzes pedalitees.

III. Beedreem pee ee-ehšanas sawas konto-grā- matas ja-ustrahda. **Preekščneeziba.**

Jonatana beedribā

pilmiga gada sapulze tiks notureta tai 21. Janwari pulst. 1 p. pufd. Beedri teel luhati, usmanigi buht uš beedribas šilumu 21mo parag.

Preekščneeziba.

Zeribas beedriba

general-sapulze tai 14. Janwari šķ. g. Gefahltums pulst. 9 rihtā. Beedri lahrtis ja-ustrahda.

Preekščneeziba.

Sesideenas nakti no 6. uš 7to Janwari ir tai žlā no Ahr-Rigas lihds Gelfš-Rigai saka wil- naina talje pašubuse un to war pret pateizibas-alsu nodohht Bruhwere-eelā Nr. 2, pirmā tahščā.

No polizejas atwehlehtis.

Augsta laime,
un firnigais paldees mihleem Jarni- lauscheem par laipnigu usnemščanu Bebre l. lahšās!!!
J. Kollang.

III. Baltijas lauksaimnezibas zentral-istahdes

komitejas adrese ir:

Rigā Georgen-eelā Nr. 1, rahstlunga von Boetticher'a namā, statistikas kantohri.

Jaču sinamu, ka es no Sturken-muisčas aij- gabšis un tagad Jelgawā, Strihwer-eelā Nr. 1. (Sehra weefnizai pretim) dšhwoju.

Dinnas stundas: latru deenu no 7 1/2 lihds 10 preekšč pufdeenas un no 4 lihds 5 p. pufd. Jelgawā, 22. Dežemberi 1878.

Dakteris: **G. Jensen.**

Jarnikawas pagasta lohzeekem

ifdohs jaunās pašes 22. un 23. Janwari šķ. g. Rigā Peterburgas preekščpilsehtā, „Lustiga“ (Birta) mahj-weetā. Pag. wez.: **W. Peterson.**

Paltemal

(Sigulbas draudšes) walsts wezalais buhs 27. un 28. Janwari šķ. g. Rigā un 27. Janwari Trihs- Nohšes ebrauščanas-weetā Paltemal walsts beedreem pret waijadsigahm malščāšanu pašes ifdohs.

Stalbes pagasta lohzeekem,

tas Rigā dšhwo, jaunās pašes ifdohs Peterburgas Ahr-Rigā Kalku-eelā, leela Wanaga mahj-weetā 29. un 30. Janwari šķ. g. no pulst. 10 pr. pufdeenas lihds 2 pehž pufd.

Wifas polizejas, luru aprinkšs tahdi Stalbes pa- gasta lohzeeti dšhwo, kas naw sawas nodohščanas famalščālušdi, tohp luhgats, tohs beš peerohdihšanas ne-peetureht, pee nodohščānu famalščāšanas šchē- tan peefelleht. Beetirenemščāna latru žeturdeenu pagasta-namā; žitās beenās tikai pagasta-wezala mahja.

Stalbes pagasta waldbā, 4. Janwari 1879.

Pagasta wezalais: **W. Behrsing.**

No Leel- un Maj-Straupes pag.-wald.

tohp siohtis, ka šo pagastu wezakee tai 15. un 16. Janwar 1879 no pulst. 10 pr. pufd. lihds 2 pehž pufd. Rigā „Lustig“ weefnizā (Peterb. Ahr-Rigā) šo pagastu lohzeekem jaunās pašes ifdohs. 1

Reprezejees dahrsneekš

preekšč augu-kohlu un dahrsja-faknu lohpsčanas war peeteiltees pils Behrsone pr. Zehšim.

Restera un ehrgelneeka

weeta Bonewesčas luteru rišigu draudse nahlis no Surgeem 1879 brihwā. Nolihgums ir: 280 rbl. lohnes, brihwš dšhwollis un dahrsja-seme. Beeteit- tees war tik tahdi, kuri ir lahda Seminarā ešfameni nolikajši. Ar peeteiščanohs jagreeščahs pee tu- reenas mahžitaja Bonewesča.

Weens draudses un weens

pagastu skohlota ja

teel mellei. Peeteiltees war pee Ašaschu mahžitaja. Nr.: Pastor Schlaw, Ašasch Pastorai pr. Segewold.

No žensures atwehlehtis. Rigā, 12. Janwari 1878.

Drihehtis un dabujams pee bilšču- un grahmatu-drihetaja un huru-lehjeja Erns Plates, Rigā pee Behtera bārnijas.